

نگاهی به آیین رونمایی نرم افزارهای امامت و ولایت

به کوشش: علی نعیم‌الدین خانی

برگزاری مراسم رونمایی از محصولات نور، فرصتی است برای معرفی دستاوردها و توانمندی‌های مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی به جامعه هدف و مخاطبان نرم‌افزارها و تولیدات رقومی نور. این گونه آیین‌ها، موجی فراگیر از تبلیغات چهره‌به‌چهره و محیطی ایجاد می‌کند که از تأثیرگذاری قابل توجهی برخوردار خواهد بود.

دره‌مین راستا، مراسمی در روز پنج‌شنبه ۱۲ مهرماه سال جاری، با حضور اندیشمندان، فضلا، طلاب، دانشجویان و علاقه‌مندان به موضوع امامت و ولایت برگزار شد و از سه نرم‌افزار ارزشمند: تاریخ تشیع، فضایل اهل‌بیت(ع) در منابع اهل سنت و نور الولاية نسخه ۲ رونمایی گردید.

نخستین سخنران این مراسم، حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محمدحسین بهرامی، مدیر گروه حدیث مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی بود که به توضیح اهمیت و امکانات علمی و پژوهشی این سه محصول پرداخت. ایشان در ابتدای سخن، حدیث ولایت (بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ...) را که در کتاب کافی ذکر شده، بیان نمود و اظهار داشت: خداوند را شاکر هستیم که موفق شدیم تا کنون تولیدات خوبی در زمینه‌های مختلف اسلامی از سوی مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی ارائه شده است؛ اما در این مراسم، محصولات مخصوص موضوع امامت و ولایت را که به همت عزیزانمان در مرکز نور مهیا شده و به انجام رسیده، به جامعه عالمان و محققان عرضه می‌داریم و در این مجال، به معرفی اجمالی این سه نرم‌افزار می‌پردازیم.

نور الولاية، نخستین نرم‌افزاری بود که دکتر بهرامی درباره آن گفت: «محققان عزیز، با نسخه اول کتابخانه نور الولاية آشنا هستند. در این محصول، ۱۲۶ جلد منبع در موضوعات و مباحث کلامی امامت مشتمل بر کتاب‌های مهم و مرجع مانند کتاب میرحامد حسین، الغدير و عبقات الأنوار ارائه شده بود؛ اما در نسخه دوم که اینک رونمایی می‌شود، ۵۵۵ عنوان کتاب در ۱۱۲۲ جلد گنجانده شده و عمده کتب کلامی مرتبط با موضوع امامت را در خود جای داده است.»

مدیر گروه حدیث مرکز نور در ادامه توضیح این نرم‌افزار، به محورهای موضوعی موجود در محتوای نسخه ۲ اشاره کرد و گفت: «در نسخه جدید نور الولاية، مباحث کلی و موضوعاتی همچون: کلام شیعی، مبانی و ادله امامت، ادله قرآنی امامت، ادله روایی امامت، نقد و پاسخ به شبهات، فضایل و مقامات، نقد مبانی و دیدگاه‌های اهل سنت، مناظرات و پرسش‌وپاسخ، مبانی فقهی و کلامی امامیه، و نیز فقه و کلام تطبیقی ارائه شده است و پژوهشگران می‌توانند دامنه تحقیق خویش را به این محورها محدود کنند. از

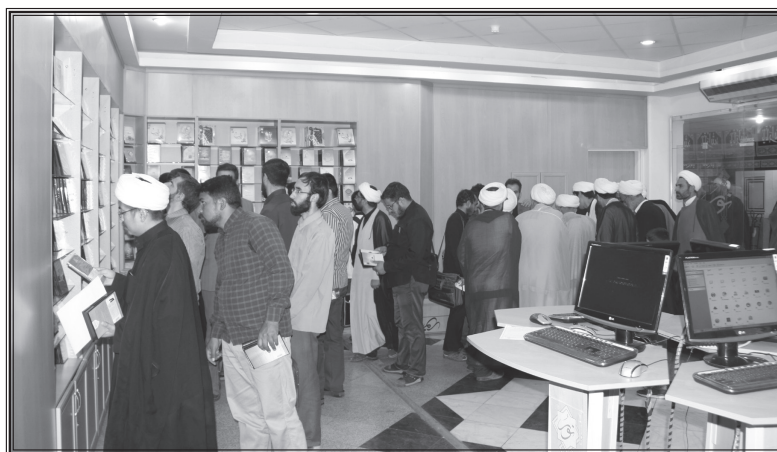
دیگر ویژگی‌های این برنامه، عرضه کتب در حوزه مباحث مربوط به نقد وهابیت، مستبصرین، اشعار، سرگذشت‌نامه‌ها، فهارس و کتاب‌شناسی امامت و ولایت می‌باشد.»

به اذعان حجت‌الاسلام والمسلمین بهرامی سعی مرکز نور بر این بوده که تمامی منابع دست اول و یا مهم و مورد مراجعه محققان علوم اسلامی در حوزه امامت و ولایت، در نرم‌افزار نور الولاية نسخه جدید عرضه شود تا پژوهشگران با اطمینان خاطر بیشتری به تحقیق بپردازند و به منابع لازم و مورد نظر خویش در این زمینه دسترسی داشته باشند.

ایشان در ادامه افزود: «مسئولان و دست‌اندرکاران تهیه و آماده‌سازی محصولات نور، در سری جدید نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای

همچون نور الولاية، تحول محسوسی را در قسمت نمایش و جست‌وجو به وجود آورده‌اند و با فراهم‌ساختن قابلیت‌های جدید، به آسان‌سازی امر پژوهش کمک شایانی نموده‌اند.»

نرم‌افزار دیگری که در این مراسم رونمایی شد، تاریخ تشیع بود. دکتر محمدحسین

بهرامی در توضیح این محصول جدید اظهار داشت: «تشیع، تاریخ پر فراز و نشیبی دارد و عالمان و اندیشمندان شیعی، نقش مؤثری در تاریخ علم و ادب و فرهنگ داشته‌اند. بحمدالله، در کشور ما به برکت انقلاب اسلامی، به شیعه‌شناسی توجه خاص شده و حتی رشته‌های علمی و دانشگاهی مربوط به این موضوع نیز رایج گردیده است. نرم‌افزار تاریخ تشیع نیز در واقع، در ادامه همین حرکت تاریخی فرهیختگان و دانشمندان شیعی و با توجه با نیاز روز و درخواست محققان، سامان یافته است.»

مدیر گروه حدیث مرکز نور ضمن اشاره به مشکلات دسترسی به منابع مربوط به تاریخ تشیع و اندیشه‌ها و معارف شیعی، خاطر نشان نمود: «این محصول، شامل بیش از ۳۰۰ عنوان کتاب است که در حوزه تاریخ تشیع در طول تاریخ تا به امروز نگاشته شده است و

محورهای موضوعی کتب برنامه شامل: باورهای اعتقادی شیعه امامیه، فرقه‌های شیعی، قبایل و خاندان‌های شیعی، جنبش‌ها و قیام‌های شیعی، دولت‌های شیعی، فرهنگ و تمدن شیعی، پراکندگی جغرافیایی شیعیان و ردیه‌ها و دفاعیه‌های شیعیان است.»
دکتر بهرامی، در اشاره به تفاوت نرم‌افزار نور الولاية و تاریخ تشیع

گفت: «برنامه نور الولاية، یک نرم‌افزار کتابخانه‌ای است؛ یعنی مجموعه‌ای از کتاب‌ها با دسته‌بندی خاص در یک جا جمع آمده است؛ ولی تاریخ تشیع، یک محصول دانشنامه‌ای است که در آن، علاوه بر جمع‌آوری کتب مربوط به این موضوع، امکانات نوینی به منظور بازیابی بهتر و دقیق‌تر اطلاعات موجود در منابع برنامه، برای استفاده کاربران در نظر گرفته شده است و محققان بر

اساس محورها و دسته‌بندی‌های علمی در قالب درختواره یا فهرست موضوعات، می‌توانند به کاوش گسترده درباره منابع برنامه مبادرت ورزند.»

ایشان ضمن اشاره به ویژگی‌های دانشنامه تاریخ تشیع گفت: «دسته‌بندی اطلاعات ۱۲۰ جلد کتاب به صورت درختی با بیش از ۱۰۰ هزار اتصال، در سه محور: موضوعات، مشاهیر و مقالات، از قابلیت‌های خوبی است که در این محصول تعبیه شده است؛ به‌ویژه محور مقالات. در این محور، بیش از هزار مقاله در ۹ محور به همراه چکیده و قابلیت اتصال به مقالات پایگاه مجلات تخصصی نور دسته‌بندی شده است. محققان می‌توانند تاریخ تشیع را در مقالات مفید و ارزشمند موجود در نورمگز مورد تحقیق قرار دهند که در نوع خود، برای پژوهشگران، بسیار مفید و کارآمد است.»

از ویژگی‌های قابل توجه نرم‌افزار تاریخ تشیع، بخش نگارخانه است که مدیر گروه حدیث مرکز نور در تبیین این بخش از برنامه اظهار داشت: «در دانشنامه تاریخ تشیع، ۴۱۳ نقشه، نمایانگر پراکندگی جغرافیایی شیعیان در ۴۳ کشور ارائه شده است و همچنین کاربران می‌توانند از ۳۵۹ تصویر از علمای برجسته شیعه بر اساس حروف الفبا بهره‌مند شوند.»

حجت‌الاسلام والمسلمین بهرامی، در معرفی آخرین محصول ارائه‌شده در این مراسم گفت: «آخرین نرم‌افزاری که در این مراسم رونمایی می‌شود، دانشنامه فضایل اهل‌بیت(ع) در منابع اهل سنت است. در بسیاری از مصادر و منابع اهل سنت شاهدیم که به فضایل اهل‌بیت(ع) پرداخته شده است و حتی کتاب‌هایی به این موضوع اختصاص یافته و یا در برخی کتب، فصل یا بخشی از آن به مبحث فضایل اهل‌بیت پیامبر(ص) اشاره شده است. اگرچه در گذشته برخی از محققان در این باره کتاب‌هایی را به رشته تحریر درآورده‌اند، اما در این محصول، سعی کردیم همه این مباحث را که در منابع مختلف پراکنده است، به صورت یکجا عرضه کنیم.»

ایشان در ادامه، به محتوا و قابلیت‌های این دانشنامه اشاره کرد و افزود: «ارائه درختواره فضایل و مناقب اهل‌بیت(علیهم‌السلام) با

بیش از ۲۳۰۰ موضوع و اتصال آن به ۳۳ عنوان کتاب فضایل و مناقب از مهم‌ترین منابع روایی و تفسیری اهل سنت در ۱۴۱ جلد، با قابلیت ارتباط بین متن و موضوع، باعث گردیده که فضای خوبی برای محققان جهت پژوهش در این مسیر فراهم شود. حاصل زحمات عزیزان ما در مرکز نور، کتابخانه‌ای با ۸۵ عنوان کتاب در ۲۳۶ جلد مرتبط با فضایل اهل بیت (ع) است که به همراه قابلیت مشاهده نسخه تصویری منابع متصل به درخت دانشنامه فضایل در کنار نسخه متنی، بر ارزش و کارآمدی این برنامه افزوده است.» بعد از سخنان حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر بهرامی، حضرت آیت‌الله اراکی، دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی به ایراد سخن پرداخت و ضمن تشکر از کارهای ارزشمند انجام‌شده در مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، این مرکز را خدمتگزار به ساحت مقدس اهل بیت (ع) توصیف کرد و در ادامه، مطالب ارزنده‌ای را درباره برخی آیات قرآن کریم بیان داشت.

ایشان در پایان، از تلاش‌ها و زحمات دست‌اندرکاران و تولیدکنندگان محصولات نور تشکر و قدردانی کرد و نرم‌افزارهای این مرکز را دستیار و دستگیر اهل تحقیق در جامعه اسلامی برشمرد. همچنین، حضرت آیت‌الله اراکی پیشنهاد داد خوب است این مرکز، غیر از عرصه پژوهش در علوم اسلامی، نرم‌افزارهایی نیز در سطح عموم مردم جهت تقویت هویت اسلامی و دینی مردم تولید کند تا بتوانیم در جنگ و رویارویی بین هویت الهی و طاغوت، به جذب مخاطبان توفیق یابیم و به پرسش‌های آشکار و نهان آنان پاسخ گوئیم و پیام اهل بیت (ع) را به اطلاع بشر امروزی برسانیم؛ زیرا انسان امروزی، گوشی شنوا برای شنیدن و فهم سخنان بلند انبیای الهی (ع) و خاندان حضرت ختمی مرتبت (ص) دارد و تشنه علوم و معارف این بزرگواران هستند.

آخرین سخنران این مراسم، حجت‌الاسلام والمسلمین، دکتر شهریار، رئیس محترم مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی بود که مباحث مفید و روزآمدی را درباره چستی و کارکردهای اینترنت اشیا در حوزه حاکمیت عرضه نمود. گذر از شبکه‌های اجتماعی به اینترنت اشیا، ارتباط اینترنت اشیا و حاکمیت، فناوری RFID، رشد سرمایه در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات و نیز ویژگی‌های دولت هوشمند، از جمله موضوعاتی است که جناب دکتر شهریار به آن پرداخت. گفتنی است، مشروح سخنان ایشان، به صورت مقاله‌ای مستقل در همین شماره از فصلنامه ره‌آورد نور منتشر گردیده است که جهت اطلاع بیشتر، خوانندگان عزیز را به آن ارجاع می‌دهیم. ■